

ÕHUKVALITEET

Õhukvaliteedi seireseadmete hindamine

Osa 1: Sertifitseerimise üldpõhimõtted

Air quality

Assessment of air quality monitoring equipment

Part 1: General principles of certification

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 15267-1:2023 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles augustis 2023;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2023. aasta detsembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 28 „Välisõhk ja kiirgusohutus“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

Standardi on tõlkinud OÜ Arulco, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 28.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 15267-1:2023 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 05.07.2023.

Date of Availability of the European Standard EN 15267-1:2023 is 05.07.2023.

See standard on Euroopa standardi EN 15267-1:2023 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 15267-1:2023. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 13.040.99

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Air quality - Assessment of air quality monitoring equipment - Part 1: General principles of certification

Qualité de l'air - Évaluation des équipements de surveillance de la qualité de l'air - Partie 1 : Principes généraux de la certification

Luftbeschaffenheit - Beurteilung von Einrichtungen zur Überwachung der Luftbeschaffenheit - Teil 1: Grundlagen der Zertifizierung

This European Standard was approved by CEN on 24 April 2023.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED.....	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	6
4 ÜLDNÕUDED.....	8
5 STRUKTUURINÕUDED.....	8
6 NÕUDED RESSURSILE.....	9
6.1 Sertifitseerimisasutuse personal.....	9
6.2 Vahendid hindamiseks.....	9
7 PROTSESSINÕUDED.....	9
7.1 Üldist.....	9
7.2 Taotlus.....	12
7.3 Taotluse läbivaatamine.....	13
7.4 Hindamine.....	13
7.5 Sertifitseerimisotsus.....	13
7.6 Sertifitseerimisdokumentatsioon.....	13
7.7 Sertifitseeritud toodete kataloog.....	14
7.8 Järelevalve.....	14
Lisa A (teatmelisa) Taotlemis- ja hindamisprotsessid.....	15
Lisa B (teatmelisa) Sertifikaadi näidis.....	16
Kirjandus.....	18

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN 15267-1:2023) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 264 „Air quality“, mille sekretariaati haldab DIN.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2024. a jaanuariks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2024. a jaanuariks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN 15267-1:2009.

Peamised muudatused võrreldes eelmise osaga on järgmised:

- a) Selgitatud on muudetud EN 15267 standardisarja pealkirja, et mitte jätta ekslikku muljet, et kõik osad käsitlevad automatiseeritud mõõtesüsteemide sertifitseerimist. Pealkiri on üldistatud selliselt, et konkreetset 1. ja 2. osa on kohaldatavad ka muude õhukvaliteedi seireseadmete jaoks.
- b) Selgitatud on muudetud standardi EN 15267-1 pealkirja, selgitamaks, et ainult 1. osas käsitletakse õhukvaliteedi seireseadmete sertifitseerimise aluspõhimõtteid.
- c) Muudetud standard EN 15267-1 põhineb standardil EN ISO/IEC 17065:2012 ja on identselt üles ehitatud. Standardis on toodud juhend standardi EN ISO/IEC 17065:2012 rakendamiseks AQME sertifitseerimiseks õhukvaliteedi seireks ja paiksete heiteallikate heitkoguste mõõtmiseks. Sellega täiendatakse standardit EN ISO/IEC 17065:2012, tuues selgitusi ja lisateavet. Samas ei esita see uuesti kõiki standardi EN ISO/IEC 17065:2012 sätteid ja kasutajatele tuletatakse meelde vajadust järgida kõiki standardis EN ISO/IEC 17065:2012 kirjeldatud asjakohaseid kriteeriume.
- d) Standardi EN 15267-1:2009 põhisisu võeti suures osas vastu, ajakohastati ja lisati standardi EN ISO/IEC 17065:2012 struktuuri.
- e) Termin „pädev asutus“ on kogu tekstist välja jäetud ja asendatud terminiga „sertifitseerimisasutus“.

See dokument on Euroopa standardisarja 1. osa:

- EN 15267-1. Air quality — Assessment of air quality monitoring equipment — Part 1: General principles of certification
- EN 15267-2. Air quality — Assessment of air quality monitoring equipment — Part 2: Initial assessment of the manufacturer's quality management system and post certification surveillance for the manufacturing process
- EN 15267-3. Air quality — Assessment of air quality monitoring equipment — Part 3: Performance criteria and test procedures for stationary automated measuring systems for continuous monitoring of emissions from stationary sources
- EN 15267-4. Air quality — Assessment of air quality monitoring equipment — Part 4: Performance criteria and test procedures for portable automated measuring systems for periodic measurements of emissions from stationary sources

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Õhukvaliteedi seireseadmete (ingl *air quality monitoring equipment*, AQME) hindamine tagab teatud Euroopa Liidu (EL) direktiivide nõuete täitmist, mis nõuavad otseselt või kaudselt, et need seadmed vastaksid suutlikkuskriteeriumitele, maksimaalsetele lubatud mõõtemääramatustele ja katsenõuetele. Nimetatud direktiivid hõlmavad direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta, direktiivi (EL) 2015/2193 keskmise võimsusega põletusseadmete kohta ning direktiivi 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta. Seda dokumenti saab rakendada ka näiteks muude riigisiseste õigusaktide kontekstis.

AQME hindamine koosneb järgmistest järjestikustest etappidest:

- a) suutlikkuse kontroll;
- b) tootja kvaliteedijuhtimissüsteemi (ingl *quality management system*, QMS) esialgne hindamine;
- c) sertifitseerimine;
- d) tootmisprotsessi järelevalve.

See dokument põhineb standardil EN ISO/IEC 17065 ja täiendab standardi EN ISO/IEC 17065 nõudeid AQME sertifitseerimiseks, et hõlbustada vastastikust tunnustamist ja seeläbi minimeerida mitmes liikmesriigis sertifitseerimist taotlevate tootjate haldus- ja finantskoormust. Samuti kirjeldatakse tootjate, katselaborite ja sertifitseerimisasutuste rolle ja kohustusi.

EN ISO/IEC 17065 määratleb üldised kriteeriumid, mida toote sertifitseerimisega tegelev sertifitseerimisasutus peab järgima, kui seda soovitakse riigi sees või Euroopa Liidu tasandil tunnustada pädeva ja usaldusväärse toote sertifitseerimissüsteemi toimimises, olenemata asjaomasest sektorist. See on mõeldud kasutamiseks sertifitseerimisasutuste pädevuse tunnustamisega tegelevatele akrediteerimisasutustele.

EN ISO/IEC 17065 toob välja, et neid üldkriteeriume võib olla vaja täiendada, kui neid kohaldatakse konkreetsele sektorile. Selles dokumendis antakse juhiseid standardi EN ISO/IEC 17065 rakendamisel AQME sertifitseerimiseks välisõhu kvaliteedi ja paiksetest allikatest lähtuvate heitkoguste seireks. See täiendab standardit EN ISO/IEC 17065, pakkudes selgitusi ja lisateavet. Samas ei esita see uuesti kõiki standardi EN ISO/IEC 17065 sätteid ja kasutajatele tuletatakse meelde vajadust järgida kõiki standardis EN ISO/IEC 17065 kirjeldatud asjakohaseid kriteeriume.

Selle seadme legaalse heakskiitmise alus on AQME hindamine ja sellega kaasnev sertifitseerimine. See dokument ei määratle siiski AQME juriidilise heakskiidu protsessi. Välisõhu kvaliteedi automatiseeritud mõõtesüsteemide (AMS) heakskiitmise eest direktiivi 2008/50/EÜ kohaselt vastutab riiklik pädev asutus või Euroopa Liidu liikmesriigi määratud asutus. Asjakohastes EL-i direktiivides ei ole määratletud selgesõnalist nõuet automaatsete mõõtesüsteemide (AMS) ning andmete kogumise ja käitlemise süsteemide (DAHS) heakskiitmiseks paiksetest allikatest pärit heitkoguste seireks, kuigi mõnede EL-i liikmesriikide pädevad asutused on sellise korra kehtestanud. Lisaks näevad tööstusheite direktiiv ja selle rakendamine (PVT-järelduste otsuse dokumendid) ette Euroopa standardite kasutamise seireks, samas kui tunnustamine on AQME tarnijate ja kasutajate jaoks vahend, millega tõendada vastavust asjakohaste Euroopa standardite nõuetele.

Mõnes EL-i liikmesriigis delegeerib pädev asutus vastutuse AQME heakskiitmise eest riiklike akrediteerimisasutuste poolt EN ISO/IEC 17065 kohaselt akrediteeritud sertifitseerimisasutusele.

1 KÄSITLUSALA

Seda dokumenti kohaldatakse AQME sertifitseerimisele välisõhu kvaliteedi ja paiksetest allikatest pärinevate heitkoguste seire asjus, millele kehtivad suutlikkuskriteeriumid ja katsemenetlused on kättesaadavad Euroopa standardites.

See standard täpsustab ja täiendab EN ISO/IEC 17065 nõudeid AQME-d sertifitseerivatele asutustele. Selles täpsustatakse nõudeid katselaboritele, samuti tootja kvaliteedijuhtimissüsteemile (QMS) ja tootmisprotsessi järelevalvele ühe osana sertifitseerimisprotsessist.

See dokument kehtib ainult koos standardiga EN ISO/IEC 17065.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või tervenisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN ISO 19011. Guidelines for auditing management systems (ISO 19011)

EN 15267-2. Air quality - Assessment of air quality monitoring equipment - Part 2: Initial assessment of the manufacturer's quality management system and post certification surveillance for the manufacturing process

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Dokumendi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <https://www.electropedia.org/>.

3.1

õhukvaliteedi seireseadmed (*air quality monitoring equipment*)

AQME

automaatne mõõtesüsteem või andmete kogumise ja käitlemise süsteem

3.2

automaatne mõõtesüsteem (*automated measurement system*)

AMS

mõõtevahendite ja lisaseadmete terviklahendus mõõtetulemuse saamiseks

MÄRKUS 1 Terminit „automaatne mõõtesüsteem“ kasutatakse statsionaarsete ja kaasaskantavate AMS-ide puhul.

MÄRKUS 2 Lisaks tegelikule mõõteseadmele (analüsaator) võib AMS sisaldada vahendeid proovide võtmiseks (nt sond, proovivõtuliinid, voolumõõturid ja -regulaatorid, proovivõtupumbad) ja proovide tasakaalustamiseks (nt tolmufilter, eelseparaator, jahuti, muundur). See määratlus hõlmab ka seadmete katsetamist ja seadistamist, mis on nõutav funktsionaalsete kontrollide ja QAL3 protseduuride ning vajaduse korral nende süsteemide kasutuselevõtu jaoks.

MÄRKUS 3 Termin „automaatne mõõtesüsteem“ (AMS) on tavapäraselt kasutusel Euroopas Liidus. Termineid „pidev heitesiresüsteem“ (CEM) ja „pidev välisõhu kvaliteedi seiresüsteem“ (CAM) kasutatakse tüüpiliselt ka Ühendkuningriigis ja USA-s.